

Személyiségléktan, szóbeli záróvizsga tételek (BA) kulcsszavakkal

1. Típustanok és vonáselméletek

Hippokratészi-galénoszi (melankolikus stb..)

Kretschmer típusana (atletikus stb)

Sheldon típusan (cerebrotoniás stb)

Eysenck vonáselmélete (extraverzió-intra, neuroticitás, pszichoticizmus, EPQ)

Gray (ARAS, BAS és BIS rendszer)

Jung tipológiája (4 funkció, 2 racionális és 2 irracionális, 8 típus pl extravertált-érző)

Allport vonáselmélete (vonások jellemzői, általános és személyes vonások, a személyes diszpozíciók típusai-fenotipikus vagy genotipikus vagy ál, uralkodó centrális és másodlagos diszpozíciók, proprium, énejlődés szakaszai, motivációelmélete, perszeveratív autonómia,saját funkcionális autonómia)

Ötfaktoros modell

Szűk tartományú elméletek: külső belső kontroll és mérése, tanult tehetetlenség, mezőfüggőség jellemzői és mérése, represszió és szenzitizáció, teljesítményszükséglet és mérése, ingerkeresés és mérése

2.A személyiség behaviorista és kognitív megközelítése

A behaviorizmus alapelvei

Klasszikus és operáns kondicionálás (generalizáció, diszkrimináció, kioltás, effektus törvénye, megerősítési tervek stb)

Neobehaviorizmus

Szociális tanuláselméletek, utánzáselméletek

Pszichés problémák értelmezése tanuláselméleti, szociális tanuláselméleti és kognitív nézőpontból

George Kelley elmélete a személyes konstruktumokról

Ellis kognitív elmélete és a racionális-emocionális terápia

Beck elmélete és a depresszió

3.Sigmund Freud és a klasszikus pszichoanalízis személyiségmodellje

A hisztéria és a pszichoanalízis

Áttétel, ellenállás, szabad asszociáció, katarzis,

Topográfiai (tudatos, tudatelőttés, tudattalan) és strukturális modell (id, ego, szuperego)

A személyiség dinamikája, ösztönök

Pszichoszexuális fejlődés (orális, anális, fallikus, látencia, genitális, Ödipális és Elektra komplexus)

Elhárító mechanizmusok

4. Carl Gustav Jung analitikus pszichológiája és személyiségmodellje

Személyes és kollektív tudattalan

Archetípus, anima, animusz, perszóna, árnyék, ego, selbst

A személyiség dinamikája, komplexusok

A személyiség fejlődése

5. A személyiség, mint társadalmi produktum megközelítése a neoanalitikus elméletekben (Adler, Horney, Erikson, Fromm, Sullivan)

Kisebrendűségi érzés és kompenzáció, életstílus és kreatív én, fiktív finalizmus, születési sorrend (Adler)

Személyiségfejlődés Erikson elméletében

Fromm: egzisztenciális szükségletek, Menekülés a szabadság elől

Horney: pszichés determináció, alapszorongás, self elmélete

Sullivan: dinamizmusok, én dinamizmus, perszonifikációk, megismerési folyamatok, a szorongás és a személyiség fejlődése, az interperszonális terápia

6. A „harmadik erő”, avagy a humanisztikus pszichológia. Gestalt.

Kulcsszavak:

A humanisztikus pszichológia négy alapelve

Az önmegvalósítás folyamata (Rogers)

Organizmusértékelő folyamat

Pozitív értékelés szükséglete

Énkép jellemzése (Rogers)

A pszichoterápia nem-specifikus hatótényezői (empátia, kongruencia, feltétel nélküli elfogadás)

Encounter

Szükséglet-hierarchia (Maslow)

Gestalt-terápia, Pearls neurózis koncepciója

7. Kommunikációelmélet és rendszerszemlélet. Kialakulása és hatása a személyiségmodellekre és a pszichoterápiás elméletekre.. Tranzakcióanalízis

Kulcsszavak:

Palo-Alto-i iskola

Kommunikáció-elméletek, metakommunikáció fogalma

Double bind (Bateson)

Első-és másodfokú változás (Watzlawick)

Családterápiás alapfogalmak és főbb irányzatok

Tranzakcióanalízis (Berne, Harris)

8. A transzperszonális pszichológia szellemi horizontja és főbb képviselőinek elméleti alapvetései

Kulcsszavak:

Jobb agyféltekés gondolkodás

Szinkronicitás, (Jung)

Logoterápia (Frankl)

Alap-és átmeneti struktúrák (Wilber)

Pszichoszintézis (Assagioli)

LSD asszisztált pszichoterápiák (Grof)

9. A korai személyiségfejlődés tárgykapcsolatok

Kulcsszavak:

Egopszichológia (Hartman)

Az ember pszichológiai születés, szakaszok (Mahler)

Paranoid-schizoid pozíció (Klein)

Östörés és archaikus tárgykapcsolat (Bálint)

Hamis szelf fogalma és az átmeneti tárgy fogalma (Winnicott)

Konténer funkció (Bion)

10. Szelfpszichológia. Pszichoanalitikus szempontú fejlődéslélektan

Kulcsszavak:

Az egészséges nárcizmus fejlődése (Kohut)

Tripoláris szelf (Kohut)

A szelfpszichológia terápiás alapelvei

Fejlődési stádiumok (Kernberg)

Elhárító-mechanizmusok rendszerezése (Kernberg)

Kompetens csecsemő, kompetens magzat és a terhesség pszichológiája

A szelf-érzet fejlődése (Stern)